

Doprava a životní prostředí

Jiří Vodička

Ekopolitika

26. 4. 2021

Osnova

- Východiska tématu
- Právní úprava
- Diskuse

Východiska tématu

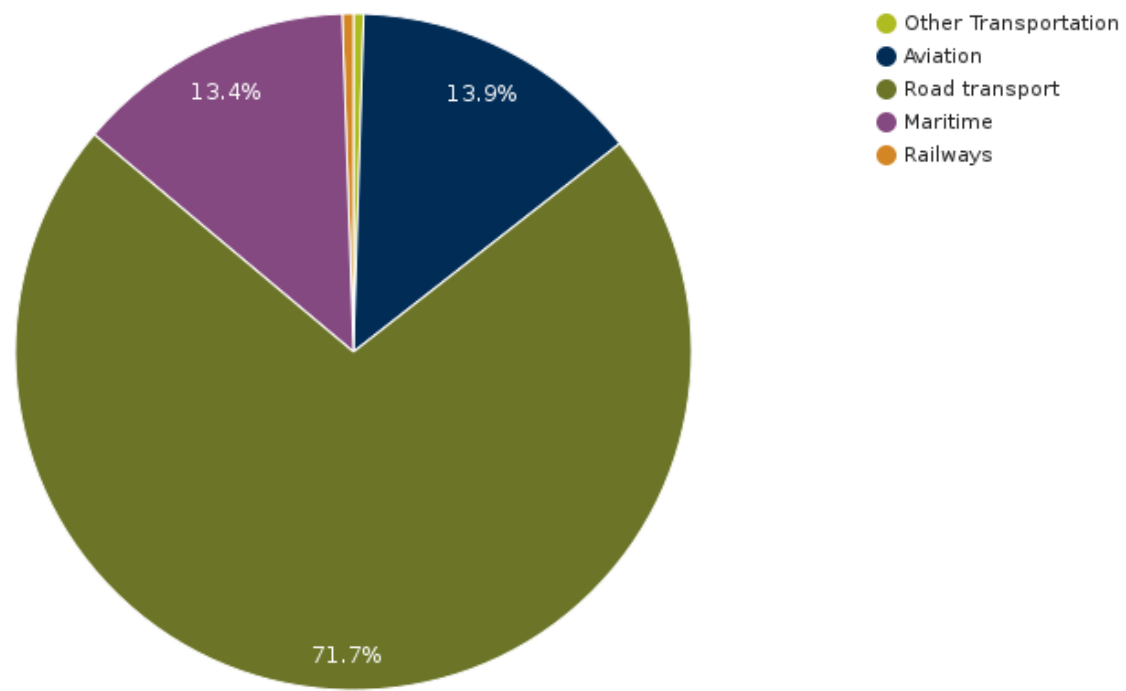
- Jednotlivé prvky v dopravě působící na ŽP
 - Výroba dopravních prostředků
 - Užívání dopravních prostředků – zejména emise skleníkových plynů a znečišťujících látek + zisk paliva a dalších maziv
 - Šrotování použitých dopravních prostředků
 - Výstavba infrastruktury a její opravy (viz nekonečný příběh D1)
- Omezit výrobu nových dopravních prostředků nebo omezit jejich využívání?
- Aktuální problémy:
 - Neadekvátní kvalita ovzduší
 - Reálné emise vozidel stále neodpovídají deklarovaným hodnotám
 - EU Green Deal
 - Ochrana ŽP x ekonomický růst

Východiska tématu

- Průměrné stáří vozidel v ČR k 31. 12. 2020 je 15 let
- 5-10 % (technicky nezpůsobilých) vozidel ve městech způsobuje 60-70% znečištění
 - Jak s tímto bojovat?
 - Častější STK, přísnější vynucování, omezování vjezdu vozidel, pobídky ke koupi nových vozidel, podpora alternativních pohonů, podpora MHD atd..... Možností je spousta, ale lobby zájmových skupin, neochota/neschopnost zákonodárce (případně ÚSC), neochota/nezájem obyvatel
- Alternativní paliva – cesta vpřed?

- 16-22. 9. 2021 Evropský týden mobility (<https://mobilityweek.eu/home/>)

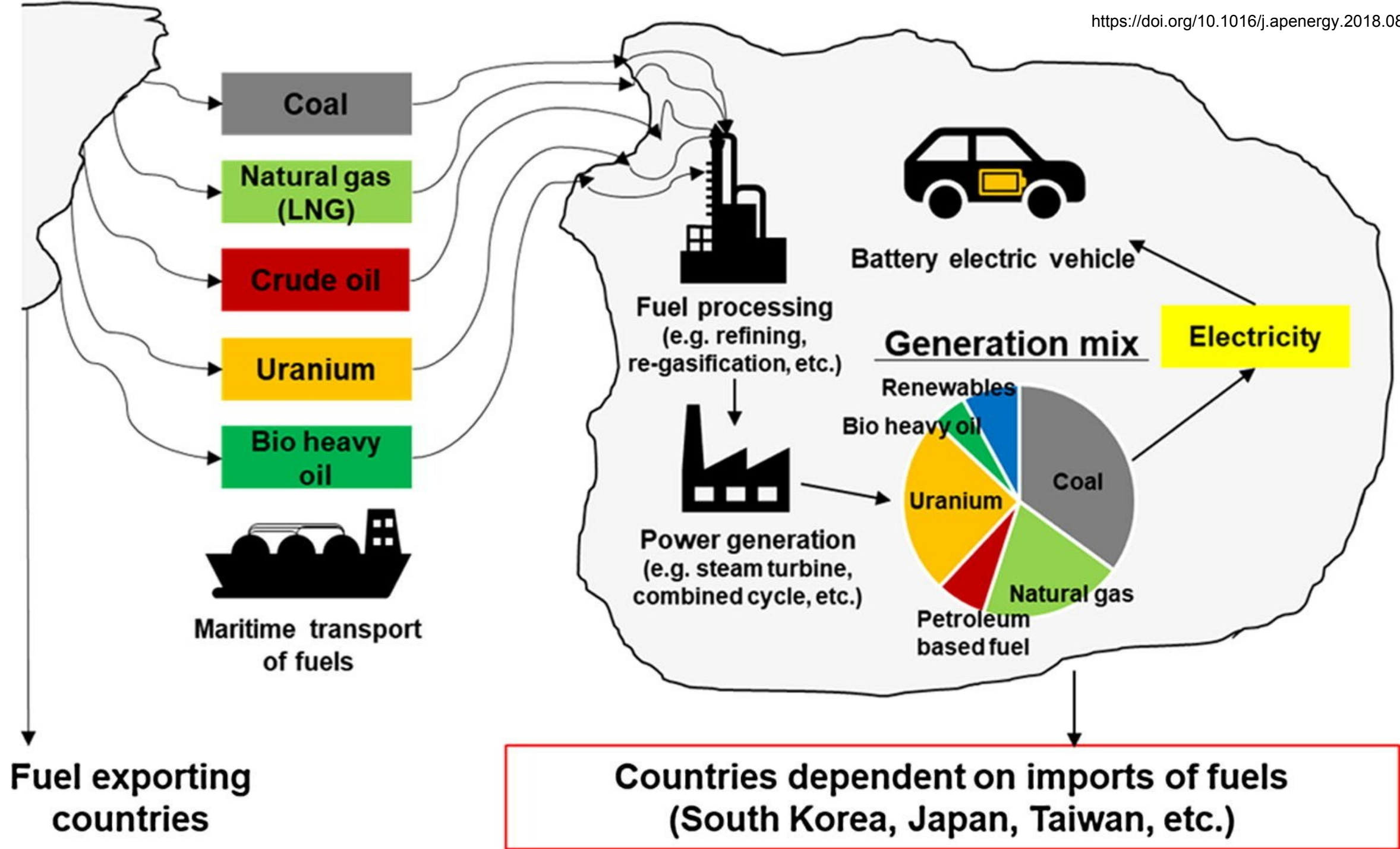
EU (Convention) – Share of transport greenhouse gas emissions

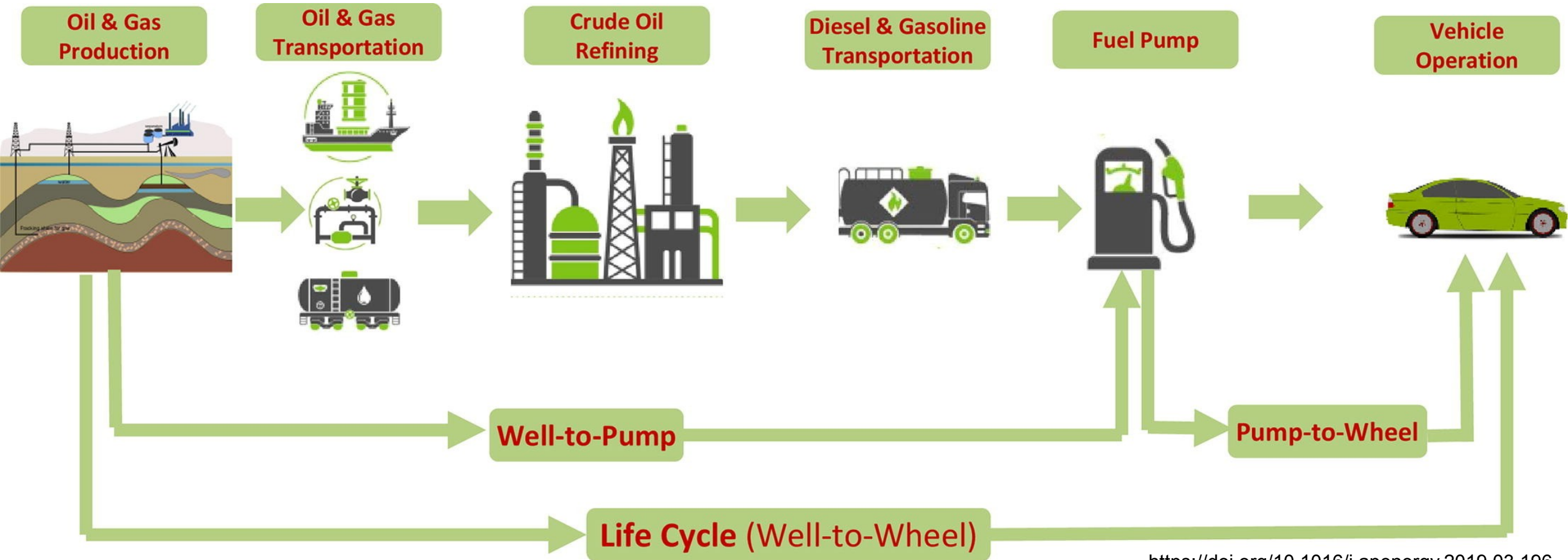

Data sources:

National emissions reported to the UNFCCC and to the EU Greenhouse Gas Monitoring Mechanism provided by [European Environment Agency \(EEA\)](#)

<https://doi.org/10.1016/j.apenergy.2019.03.196>

Právní prameny – EU

- Velká roztržitost právních předpisů
 - Směrnice x Nařízení
 - Vznikají na různých Generálních ředitelstvích -> nekoordinace při vytváření legislativy
 - Obdobné cíle různých právních pramenů
 - Problém s rámcovými směrnicemi a jejich faktickou implementací
- Příklady souvisejících, ale vzájemně nekoordinovaných předpisů:
 - Ovzduší:
 - Směrnice 2008/50/ES o kvalitě vnějšího ovzduší
 - Směrnice 2001/81/ES o národních emisních stropích
 - Osobní vozidla:
 - Nařízení 2018/858 – typové schvalování nových vozidel
 - Nařízení č. 715/2007 – Euro normy 5 & 6
 - Nařízení 2019/631 – CO2 pro nová osobní vozidla
 - Atd..
- V rámci EU Green Deal by se měly zejména zpřísnovat emise skleníkových plynů ve všech druzích dopravy....ale co lokální ovzduší?

Vybrané právní prameny – ČR

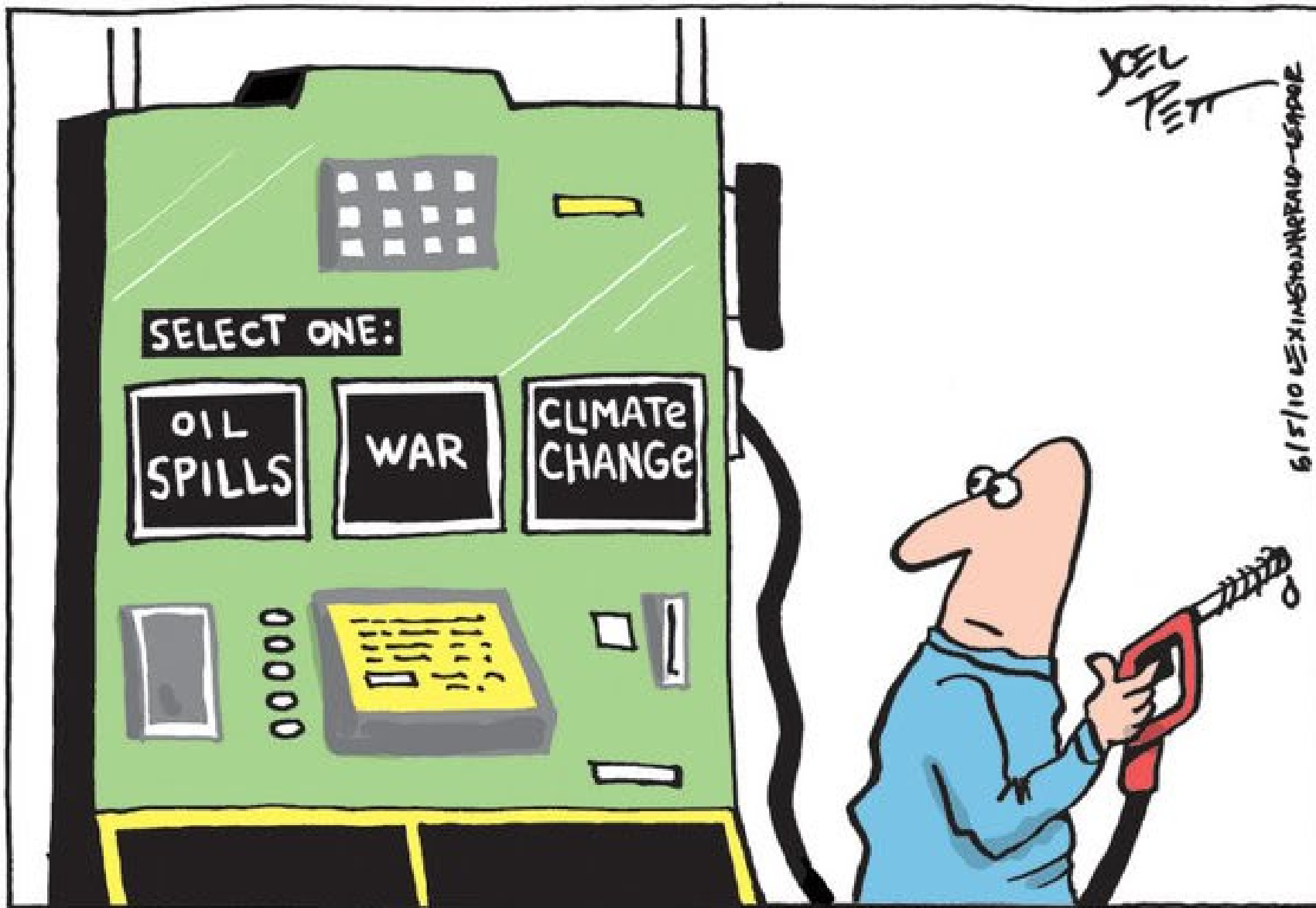
- Návaznost na unijní předpisy + neochota zákonodárce příliš omezovat „pilíř ekonomiky“ (auto průmysl)
- Omezení dopravy lze nalézt v:
 - Z.č. 565/1990 Sb.,
 - Z.č. 114/1992 Sb.
 - Z.č. 289/1995 Sb.,
 - Z.č. 13/1997 Sb.,
 - Z.č. 361/2000 Sb.,
 - Z.č. 201/2012 Sb., atd.

Diskuze

- Jaké benefity nám přináší doprava?
- Působí doprava nějaké negativní účinky? Nad touto otázkou se zamyslete v rovině toho, kde žijete (město/vesnice) a v rovině působení na lidský organismus.
- Působí doprava na přírodu negativně nebo pozitivně a proč? Zkuste také přijít na situaci, kdy doprava působí pozitivně nebo má pozitivní účinek na ŽP/přírodu.
- Na základě odpovědí k výše uvedeným otázkám, zkuste zformulovat, zda jsou pohledy působení na ŽP a člověka stejné či odlišné a případně v čem spatřujete rozdíl.

Diskuze

- Lze dle českého právního řádu omezit dopravu za účelem ochrany ŽP nebo lidského zdraví?
Zkuste vymyslet či najít konkrétní případ, kdy se to děje.
- Existuje v našem právním řádu možnost nějakým způsobem omezit dopravu?
- Spatřujete rozdíl v regulaci osobních vozidel a nákladních vozidel. Co podle Vás dává větší smysl regulovat a proč?
- Myslíte si, že je lepší regulovat dopravu v rámci ÚSC (např. obec) nebo zaměřit regulaci na opačnou stranu, tj. výrobce/dovozce vozidel či spotřebitele?

Zdroje

- Evropská komise https://ec.europa.eu/info/index_en
- The International Council on Clean Transportation
<https://theicct.org/>
- Transport & Environment <https://www.transportenvironment.org/>
- Vodička - Vozidla jako zdroje znečišťujících látek a skleníkových plynů ve světle právní úpravy, <https://is.muni.cz/auth/th/hwodb/>

Jiri.Vodicka@law.muni.cz